

Asia: VN/463/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2022 alusta ja 30 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2023 alusta. (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Esitys on hyvä ja se vähentää sosiaalityöntekijän työn kuormittavuutta. Synnyttää sosiaalityöntekijöiden rekryointitarvetta ja mahdollisesti koulutustarvetta. Kustannusvaikutus arvioitu. Asiakasmitoituksen lukumäärää määriteltäessä on huomioitava, että se on suuruudeltaan sellainen, että se mahdollista asianmukaisten palveluiden toteutumisen käytännössä, koska käytännössä asiakasmitoitus järjestetään minimin mukaan.

2. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojeluviranomaisen kansainvälisestä toimivallasta (17 §), lastensuojelun järjestämis- ja kustannusvastuusta kansainvälisissä tilanteissa (17 a §) sekä lastensuojelun tarpeen arvioinnista ulkomailla (17 b §). Selkiyttääkö sääntely rajat ylittäviä tilanteita?

Selkiyttää.

3. Esityksessä ehdotetaan säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta ja lapsen palvelutarpeen arvioinnista (26 §). Onko ehdotettu sääntely selkeä?

Kohtuullisen selkeä.

4. Esityksessä ehdotetaan säädettävän tehostetusta avohuollon tukitoimesta (37 b §). Mikä on näkemyksenne sääntelyn selkeydestä suhteessa muihin lastensuojelun avohuollon palveluihin?

Tehostettu avohuollon tukitoimi saattaa onnistuessaan vähentää sijoituksia. Sääntely on riittävän selkeä.

5. Onko esityksessä ehdotettu 49 a §:n 2 momentin c-kohdan päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä sijaishuollon integroitua palvelu ja sitä koskeva päätöksenteko (49 b §) sääntelyltään selkeä ja toteutettavissa käytännössä?

Integroitu palvelu on nähdäksemme mahdollinen toteuttaa, mutta edellyttää uudentyypisten yksiköiden perustamista. Kustannukset ja henkilökunnan saatavuus voivat olla vaikea ratkaista.

6. Esityksessä ehdotetaan erityisen huolenpidon palvelun tuottamisen keskittämistä julkisen sektorin toimijoille (60 d §). Muutokseen esitetään pitkää siirtymäaika vuoteen 2026 asti. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Esitys on hyvä ja yhtenäistää käytäntöjä. Pitkä siirtymäaika hidastaa toteutusta.

7. Esityksessä ehdotetaan vähimmäishenkilöstömitoituksia vaativan sijaishuollon ja erityisen huolenpidon palveluihin (59 a §). Mitoitukset porrastetaan vuosille 2022–2026, täysimääräisinä mitoitukset tulisivat voimaan vuonna 2026. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Esitys on hyvä. Se voi aiheuttaa yksiköissä tilatarpeiden miettimistä.

8. Esityksessä ehdotetaan uutta säännöstä kiinnipitämisestä lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi (68 a §). Onko sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Sääntely on riittävän selkeä. Helpottanee itselleen haittaa aiheuttavan sijoitetun lapsen/nuoren rajaamista karkaamistilanteissa.

9. Esityksessä ehdotetaan muutettavan luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamista koskevaa nykyistä säännöstä (69 a §) siten, että siinä säädetty kiinniottaminen mahdollistaa poliisille toimivallan lapsen kiinniottamiseksi virka-apuna. Poliisin virka-avun antamisesta säädetään tarkemmin uudessa 69 b §:ssä. Onko ehdotettujen 69 a § ja 69 b § sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

On riittävän selkeä. Laitoksesta luvatta poistuneen lapsen/nuoren palauttaminen helpottunee.

10. Esitys sisältää muutoksia työryhmän ehdotuksiin päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson aikana tehtävistä rajoitustoimenpiteistä ja yhteydenpidon erityisestä rajoittamisesta (71 § ja 72 §). Millaisia vaikutuksia ehdotetuilla muutoksilla näette olevan lapsen päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson toteuttamiseen?

Esityksen muotoilut ovat perusteltuja.

11. Vapaamuotoiset huomiot edellä mainittuihin säännöksiin:

Psykiatriyhdistyksessä pidetään tarpeettomana velvoitteena sitä, että terveydenhuollon ammattihenkilön on perusteltava arvionsa kirjallisesti sosiaalityöntekijän pyynnöstä salassapitovelvollisuuden estämättä, jos terveydenhuollossa arvioidaan, ettei lapsi/nuori ole autettavissa terveydenhuollon keinoin. Riskinä on, että tämä synnyttää lausuntobyrokratiaa tilanteissa, joissa sosiaalityöntekijän mielestä lapsi/nuori pitäisi hoitaa lasten- tai nuorisopsykiatrisella osastolla. Ikään kuin psykiatrisen osastohoito ja lastensuojelun sijoitus olisivat toistensa vaihtoehtoja. On selvää, että sijoitetun lapsen/nuoren on saatava tarpeenmukaiset terveydenhuoltopalvelut, esim mielenterveyshäiriön psykiatrisen hoito. Hoito on useimmiten mahdollista järjestää avohoitona lapsen/nuoren ollessa sijoitettuna.

